

slag saaledes, at de virkelig kunne lede til et praktisk Resultat, og derfor agter jeg at følge disse 4 Medlemmer i det, de have indstillet til os, Følgen blive saa, hvad den vil. Naar jeg imidlertid gjør dette, antager jeg ogsaa, at det, saafremt en anden Betragtningssaaade skulde gjøre sig gjældende hos dem til 3die Behandling, maa være deres Sag at give os vejledende Raad i den Henseende. Jeg betragter mig som en af dem, der føler sig repræsenterede ved de 4 Medlemmer, og jeg skal følge dem.

Indenrigsministeren: Det er tilvisse ikke meget opmuntrende for mig igjen at tage Ordet i denne Sag, navnlig efter de Uttringer, som faldt fra den ærede sidste Taler, idet han aldeles ikke lod til at vide, at der er en Regjering, til hvis Mening det, som det synes mig, ogsaa kunde være passende at tage lidt Hensyn ved Gjennemførelsen af et Lovforslag, der er fremlagt af Regjeringen. — Derved den Slutningsætning, som den ærede Ordfører udtalte, nemlig at han vilde tilraade det ærede Thing at vedtage enten Forslaget under Nr. 1 eller Forslaget under Nr. 2, maa jeg dog i Sagens Interesse efter min Overbeviisning fraraade det ærede Thing at vedtage noget af disse Forslag. Min Grund dertil er den, at jeg ikke seer og ikke veed, hvad jeg idag og igaar har hørt og er bleven overbevist om, at de Grunde, som det ærede Udvalgs Fleertal, ja selv ikke dets Fleertal og dets Mindretal tilsammen, har anført for i en væsentlig Grad at forandre Lovforslaget, ere hensigtsmæssige og nyttige, medens jeg paa den anden Side ikke seer rettere, end at saadanne Forandringer som de her foreslaaede ville berede mig Bæmskeligheder paa Sagens videre Gang. Den ærede Ordfører er igjen idag kommen tilbage til de Grunde, der ere anførte i Betænkningen. Uden at jeg idag saakaldt som igaar nærmere skal dvæle ved den, om jeg saa maa sige, mere juridiske Side af Sagen — jeg skal i den Henseende være fuldstændig tilfreds med, hvad der er fremkommet, ikke alene fra et æret Medlem her i Salen, der er Sagfører, men ogsaa fra tvende Dommere —, maa jeg dog sige, at det er

min Overbeviisning, at ingen Cancelliskrivelse eller Rentekammer skrivelse er istand til at kunne give en Lov eller en Forordning en anden Anvendelse end den, Loven eller Forordningen selv bestemmer. Herpaa maa der ikke blot holdes i vor Tid, men herpaa er der ogsaa blevet holdt i den souveraine Tid, idet det var Lovene og Forordningerne, hvorefter man skulde rette sig ved at dømme, uden Hensyn til Cancelliskrivelse og Rentekammer skrivelse. Dette skal jeg dog, som sagt, her ganske lade ligge og blot holde mig til de 13 Aar, som den ærede Ordfører nævnte. Jeg vil da sige, at hvis der forresten var tilstrækkelig Grund til at nægte Lehn- og Majoratsbestidere den omhandlede Ret, vilde jeg erkjende, at disse 13 Aar vare et Moment, som havde Noget at betyde, men det er netop i Hovedbetragtningen, jeg slet ikke er istand til at følge hverken det ærede Udvalgs Fleertal eller dets Mindretal. Den ærede Ordfører kom tilbage til Spørgsmaalet om, hvad der var fordeelagtigst for Godseieren og for Bønden, og opfordrede dem, der ikke staae paa samme Side som han, til at udtale sig tydeligere. Jeg skal forsøge at udtale mig saa tydeligt, at der ikke skal være Tvivl tilbage om, hvad der er min Mening. Jeg skal ganske lade den ærede Ordførers Uttringer om Udvalgets Betragtning af denne Sag ligge, og jeg skal heller ikke videre opholde mig ved, at Godseierne siden 1861 have fundet det fordeelagtigst for sig at benytte Forpagtning istedetfor Fæste; men naar Ordføreren derefter vendte sig til Regjeringen og sagde, at det ogsaa var dennes Tanke, at Forpagtninger ere fordeeltigere for Godseierne end Fæste, og naar han i saa Henseende henviste til Lovforslagets Motiver, maa jeg dog bede ham om at erindre, at Lovforslaget netop ikke gaaer ud paa at gjøre Forpagtninger fordeeltigere og behageligere for Godseierne end Fæstevæsenet. Da denne Betragtning synes at være Grundlaget for mange af de Uttringer, der ere fremkomne til Forvar for disse Endringsforslag, skal jeg meget indstændig bede erindret, at der ikke her er Tale om Forpagtningsforhold efter Forordningen af 1792, men om Forpagtningsforhold, saaledes som de ville blive, efterat